

V, 82.

2.417a

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. I

VT. AD
SERENISSIMORVM. CLEMENTISSIMORVM. Q
FRIDERICORVM
NOSTRORVM
DIEM. NOMINALEM
D. V. MART. MDCCCLIII
IN. ILLVSTRI. CVRIANO
ADOLESCENTI. BONAE. INDOLIS
CAROLO. FRIDERICO. KIRSCHNERO
NEMMERSDORFOFRANCO
CARMINE. VERNACVLO
NOMINVM. PRINCIPVM. IN. FASTIS. CORVSCANTIVM
RATIONES. REDDENTI
CELEBRANDVM
CVRIAE. PROCERES. CIVES. Q
RITE. INVITET
EIVSDEM. RECTOR
PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS
A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIIVS
BRANDENBVROFRANCONICAE. CRIMINALIS
CONSTITVTIONIS. FATA
POST. ILLVM. RECENSITVRVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP

PROOEMIVM.

Sunt, qui fastidiunt quasi crambem a me ipso excogitatam atque, nescio qua re, vel in fronte cunctorum meorum repetitam *Curiam Regnitianam*, in nullis tamen non veterum monumentis, documentis et sigillis ita cognominatam. 1.) Aegre ferunt, de more auorum proauorumque suorum eam *Varifcorum*, *Narifcorum* *Norifcorum*ue mihi alienigenae haud cognominari. 2.) Postulant hi, quid quid antiqua redolet, cetera nauseantes, nomen huic aequale, qua si Curia eorum iam existerit priscorum Romanorum aevo, quae tamen vix sit aetatis quinque aut sex seculorum. 3.) En, si tantus antiquitatis amor, aliquid! *Hermundurorum*, iuxta quos olim egerunt *Narisci* 4.) ab istis semper in ore habiti. Dent modo, vt probem. Fiat hoc quatuor capitibus. Inquiratur I. QVIBVS HERMVNDVRI? II. VNDE HERMVNDVRORVM NOMEN? III. QVAE TERRA HERMVNDVRORVM? IIII. AN CVRIA COGNOMINANDA HERMVNDVRORVM? Cum autem ex Stoicorum optimi 5.) monitu *maius agnoscatur facilius, si discas in partes*; ea denuo secabuntur e re nata, quorum cuique praehigam rerum capita, vt iam statim declaretur, quid quoue quaeri inueniri que possit.

Caput

1.) Cuius rationem reddidi quinque abhinc annis semel Cur Curia cognominatur Regnitiana, deinde Vnde Curia cognominatur Regnitiana, tertium Ex quibus Regnitii Curia cognominatur Regnitiana, discerens.

2.) Ad quem modum nullo iure cognominari Curiam nostram docui ante octo annos totidem tabulis, quot istorum cognominum, quas in compendium misissas, si iis legendis non vacas aut deficiis, dabit Analectorum meorum Brandenburgicorum

Pars II. Cap. I. §. 59. p. 149. seqq.

3.) Quibus antiquiorem ne vendicat quidem Curiam suam ipse Linius alter Curianus, qui a primordio urbis nostrae res eius perseripxit, Widmannus, ceti indicatum iam Lairitio de Origin. Urb. Cur. p. 9. Planero Hist. Varisc. P. II. §. XII. mihi ipsi de Incend. Curian. Cap. p. 12. et in Analect. P. II. Cap. I §. 1. p. 2.

4.) Teste Cornelio in Germania Cap. XXXXII. princ. infra §. III. producendo.

5.) Senecae Epist. LXXXVIII.

Caput I.

QVIBVS HERMVNDVRI?

HERMVNDVRI prodeunt in scenam antiquissimis suo, recentioribus plerisque gentis suae, cuius natio sunt, nomine SVEVORVM. Duo igitur sunt momenta, quae confundere nolui, vt, cui libet, liberum sit suffragium. Reuocabo autem vtrumque ad temporum feriem, vt inde emergant annales, quoad fieri potest, Hermunduriani. Describam integra, vt ad sequentia paratas habeam fruges.

Sectio I.

QVIBVS HERMVNDVRORVM NOMEN?

Hermundurorum nomen praestant nunc terram situs picturi nunc res gestas texturi. Iam prodeant illi, proxime hi.

Interfectio I.

QVIBVS GEOGRAPHIAE ERGO HERMVNDVRI?

Index dictorum.

§. I. Christo nascituro STRABONI.

§. II. Circa A. A. C. N. LXXVI. PLINIO.

§. III. A. LXXXVIII. TACITO.

§. IIII. Circa A. CXXXVIII. PTOLEMAEO.

§. V. Circa A. CCCLXXX. THEODOSIANAE tabulae.

§. I.

Primus omnium est STRABO Romae Augusto et Tiberio imperantibus 1.) scribens: 2.) Πλὴν τὰ γε τῶν Σουήων 3.) ὡς ἔφην ἔθνη, τὰ μὲν ἐντὸς ᾠκει, τὰ δ' ἐκτὸς τοῦ θουμοῦ (τοῦ Ἐρκυνίου). - - - 4.) Μέγιστον μὲν τὸ τοῦ Σουήων ἔθνος· διηκει γὰρ ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ἄλβιος 5.) μέρος δὲ τι αὐτῶν, καὶ πέραν τοῦ Ἄλβιος νεμεται, καθά-

A 2

1.) Quod docuit Fabricius Biblioth. Gr. Lib. III. Cap. I. §. I.

2.) Γεωγραφ. Lib. VII. p. 445. 1q.

3.) Σουήων legendum ex decreto Cluverii in German. Antiq. Lib. III. Cap. XXXI. p. 617.

4.) Quae consulto omisi ad Hermunduros meos nihil facientia atque insuper in mendo cubantia adeo, vt exercerent Cluverium I. c.

5.) Quam in rem infra Capite III. plura proferam.

καθ' ἄπερ ἘΤΜΟΝΔΟΡΟΙ καὶ Λαγκόσαργοι 6.) νῦν δὲ καὶ τελέως εἰς τὴν περσίαν οὗτοί γε ἐκπεπῶκασι Φεύγοντες. Κανὼν δ' ἐστὶν ἀπασι τοῖς ταύτῃ, τὸ περὶ τὰς μεταναστάσεις εὐμαρὲς, διὰ τὸν λιτότητα τοῦ βίου, καὶ διὰ τὸ μὴ γεωργεῖν, μηδὲ θησαυρίζειν, ἀλλ' ἐν καλυβίαις οἰκεῖν ἐφήμερον ἔχουσι παρασκευὴν τροφῆ δ' ἀπὸ τῶν θρεμμάτων ἢ πλείσῃ, 7.) καθά που τοῖς Νομάσιν ὡς τ' ἐκείνους μιμούμενοι, τὰ οἰκία ταῖς ἀρμαμάξαις ἐπάραντες, ὅποι ἀν δόξῃ τρέπονται μετὰ τῶν βοσκημάτων. 8.) Vbi vero, dixeris, Hermunduri? Respice aliquantum propius librariorum sequioris aevi subinde imperitiores, 9.) quibus Graecas figuras quo quo modo pingere pene summa eruditio; facile tibi persuaseris, quam facile pristinae scribendi rationis experti et tam quam v adparuerit. Adiciis igitur album calculum Strabonis interpretibus 10.) illud in huius locum surrogantibus, non

6.) Qui Λαγκόβαρδοι sine Λαγγόβαρδοι scribendi, in quibus librarius facile aberrare potuit, et iure suo restituendi submonentibus Casaubono ad h. l. Cluverio Cap. XXVI, p. 603. di. si libri, Schoetgenio in Diplom. Nachles. von Ober-Sachsen P. I, p. 2. V. Cel. Christio Origin, Lango-bard. p. 36.

7.) Interprete Cornelio de Situ Moribus et Populis Germaniae Cap. XXIII, n. 2. *Cibi simplices - - recens fera et lac concretum.* Adde Melam de Situ Orbis Lib. III, Cap. III, Caesarem de Bell. Gall. Lib. III, Cap. I, n. 8. et Lib. VI, Cap. XXII, princ. quorum aliquos indicavit Hertius Notit. Vet. Germ. Pop. P. I. Cap. III §. VII, vt et Cleffelius Antiquitat. German. Cap. X, §. II, p. 352.

8.) Huc vsque enim describi Hermunduros obseruauit Schoetgenius l. c. p. 3, seq. vindicaturus manes

geographi ab iniuria, qua adscieban-tur ab Arnolde de Hermunduris, quo cum tamen faciunt Cluuerio Cap. XXVIII, p. 607. Spenerus German. Antiq. Lib. V, Cap. VI, §. II, nota v) p. 121. Leibnitius ad Tacit. German. Cap. XXXI, III, Wideburgius de Pagis Vet. Misniae §. I, nota b) in calce Antiquitat. Burggrauiat, Misnic, P. II, p. 116, Generosissimus de Falkenflein in Antiquitat. et Memorabil. Nordgau, Vet. Part. I, Cap. I, §. III, p. 4, seq.

9.) De quo, est, quod querantur saepius Muretus Variar. Lect. Lib. II, Cap. XXVI, Lib. XV, Cap. VIII, et XVI, ac Heumannus V. Cel. de Arte Critica §. VII, seq.

10.) Xylandro et Casaubono perinde ac Cluuerio Germ. Antiq. Lib. III, Cap. XXVIII, p. 609. Colero ad Tacit. German. Cap. XXXI, Spenero Notit. German. Antiq. Lib. V, Cap.

non tamen aequae secundae et tertiae eiusdem vocis syllabae *v* inferenti atque Ἐμμούνδουγοι legenti, 11.) secus ac istis, 12.) qui Ἐμμούνδουγοι vulgato propius postliminio reduxerunt. Hoc enim vt adoptem, 13.) non vna est ratio, quam quam ceteri 14.) *Hermunduros* exarauerunt. Quo enim longius iueris retro per actates Atticae linguae, eo parcius comparebit diphthongus *ou*, 15.) Et cui ingens discrimen τῶν *o* et *u* vocalium vicinarum facile confundendum, 16.) nisi curatius pronuncianti? Quid? quod Dionysii Halicarnasaei *Πότολοι* sunt Latinorum *Rutulii*, *Κοριδίνοι* *Curiauii*, *Νουμάς* *Numa*. 17.) Si vero quidquam nouandum, quo tamen superfedees, receptae lectioni minorem vim inferes, si vtrique *o* substituas *v*, cui Latinorum *u* respondere, 18.) quis est vtriusque linguae adeo rudis, vt nesciat. 19.) Si autem de spiritu, quem nostri grammatici asperum hic desiderant, vt sono viridiori vegetiorique 20.) *Hermunduri* Latinorum scriptorum audiantur, litem moueas; proderes te ignorare, esse hoc recentius inuentum, quod a membris

A 3

nis

VI. §. II. p. 121. Schumachero de Antiquissimo Vrbs Grimae Statu §. V. p. 7.

11.) Xylandro ad ista Straboniana.

12.) Modo nota 10. adpellatis.

13.) Secutus vestigia Cluuerii antea laudati.

14.) In sequentibus producendis.

15.) Quod vel arguit venerandum illud antiqui orbis monumentum Graecum Grutero Inscript. Tom. I. p. XXVII, N. I. iuris publici factum.

16.) De quo dubitantem firmabunt Vosius de Art. Grammat. Lib II. Cap. XII, et XIII. et Funccius de Adolescentia Latinae Linguae Cap. VII. §. XXVIII.

17.) In tempore me monente Rortello de Arte sine Ratione Corri-

gendi Antiquorum Libros nuper Norimbergae recusa p. 83.

18.) Me vellicante eodem Vosio Cap. XII. cum Sanctio in Minerua sua Lib. III. Cap. XVI, N. V. et Cellario Orthogr. Lat. p. 3.

19.) Nesciuerit tamen eiusdem Strabonis librarius paullo post Βούκτεροι pro Βρούκτεροι exarans, cui respondet ex asse Latinorum *Bructeri*, quod si accipis, non opus fuit Cluuerio Germ. Antiq. Lib. III. Cap. XIII, p. 551, et Cap. XVIII, p. 581. inserto *g* obtundere Βρούκτεροι, quod quidem non minus arrisit Monumentorum Paderbornensium Eminentissimo conditori p. 53.

20.) Qui est vsus τῶν *h* ex effato Auli mei Noct. Attic. Lib. II. Cap. III.

nis vetustis aequae ac accentus 21.) exfulant, Sane in Iornande caret ista natio adspiratione. 22.)

§. II.

Succedit PLINIVS maior circa annum LXXVI. 1.) haec scribens: 2.) *Mediterranei* 3.) *Hermiones*, 4.) *quorum Sueui*, 5.) *Hermunduri*, *Chatti*, *Cberusci*.

§. III.

Omnium plurima suggerit TACITVS 1.) anno LXXXVIII. post Christum natum: 2.) *Et haec quidem* (Semnones et Longobardi) *pars Sueuorum in secretiora Germaniae porrigitur, propior, ut quo modo paullo ante Rhenum, sic nunc Danubium sequar, Hermundurorum ciuitas, fida* 3.) *Romanis, eoque solis Germanorum non in ripa* 4.) *commer-*

21.) Vt vel Magnificus rei sacrae Wittebergenfium Praeful, adhuc Fautor noster longe humanissimus, Hofmannus de Genuina Linguae Graecae Modulatione sine Accentibus Commentatione limatissima docuit.

22.) Quod infra Interfect. II. §. VII. patefaciet.

§. II. 1.) Quod coniecero iam ex Praefatione Operis Naturalis. Pluribus hunc annum adstruit Fabricius Biblioth. Latin. Vet. Lib. II. Cap. XIII. §. III. Supplementorum maxime.

2.) Hist. Natur. Lib. III. Cap. XIII.

3.) Quae olim luxata Phoeboproptio iunxit, quod scio, primus Cluverius German. Antiq. Lib. III. Cap. XXXVI. p. 700. suffragante nullo non.

4.) De quibus insequentis Capituli II. Sectione I. plura.

5.) Secus ac Tacitus §o sequenti, *Hermunduros in Sueuis* referens, quod iam notauit Cellarius Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. V. Sect. III. §. LXXXIII. Forte tamen uterque sibi in vicem conciliandus, si iis locum relinquas, quae sequente Sectione II. Interfect. I. §. X. congesit.

§. II. 1.) In Germania sua Cap. XXXXI. tot. et XXXXII. princ.

2.) Quod ipse conicias ex istius libelli Cap. XXXVII. n. 3. Videtis Fabricium Biblioth. Latin. Vet. Lib. II. Cap. XXI. §. I. et V. Supplementorum in primis.

3.) Sed aliquanto post infida, quod doceant §i V. et VI. Interfect. II.

4.) Rheni, puta, quia *clade Variana factum, ut imperium Romanum, quod in litore oceani non steterat, in ripa Rheni fluminis staret*, teste Floro Ret. Rom. Lib. III. Cap. XII. n. 39. Haec *ripa*,

commercium sed penitus atque in splendidissima Raetiae provinciae colonia passim et sine custode transeunt, et, cum ceteris gentibus arma modo castraque nostra ostendamus, his domos villasque patefecimus non concupiscentibus. In Hermunduribus Albis oritur, 5.) flumen inclutum et notum olim, 6.) nunc tantum auditur. Iuxta Hermunduribus Narisci, 7.) ac deinde Marcomanni et Quadi agunt.

§. III.

Claudiusne PTOLEMAEVS diligentissimus geographus circa annum cxxxviii. maxime florens 1.) nihil consignauerit de gente tam nobili? Si Cluuerium 2.) et Spenerum 3.) audiuisset, eius 4.) Δανδοῦτοι 5.) sunt in Ἐγμούνδουροι fauente locorum situ reformandi; si

si vel *Rheni* non adiectum, vt Cap. III. n. 3. Cap. XXVIII. n. 3. est tamen ea vsque quaque illi per Germaniam suam, quem ad modum Cap. XVII. n. 3. Cap. XXIII. n. 2. Cap. XXVIII. n. 1. immo et Cap. XXXVII. n. 2. qui locus interpretibus tantum fecit negotii. Ipse enim verborum suorum optimus interpretes Cap. XXVIII. n. 3. *Protulit*, inquit, *magnitudo populi Romani ultra Rhenum ultraque veteres terminos imperii reuerentiam*. Hinc *lex Ripuariorum*, quae fuit *Rheni accolarum*, quod bene monuit Eccardus diligentissimus eius legis vocum antiquarum enarrator ad istius caput. Facescat se igitur hinc Molleri Theatri Freibergensis Chronici Sect. I. Cap. II. extr. p. 15. interpretamentum *Donaw*.

5.) Quis horum verborum sensus, disputabitur infra Capite III.

6.) Respicit sine dubio ad Strabo-

nem supra §. I. et Velleium Interfect. II. §. I. descriptos.

7.) Quibus ad Nabum in Palatinatu superiori praebui sedem, postquam sedibus exiui, quas vulgus illis hic locorum posuerat, vt in limine huius tabulae monui.

§. III. 1.) Vide Fabricium Biblioth. Gr. Lib. III. Cap. XIII. §. I. et Eccardum de Orig. German. Lib. II. §. LXVIII. p. 417. seqq.

2.) German. Antiq. Lib. III. Cap. XXVIII. p. 609.

3.) Notit. German. Antiq. Lib. V. Cap. VI. §. II. p. 121. in nota subiuncta.

4.) ΓεωγραΦ. ἸΦηγησ. Lib. II. Cap. XI.

5.) Qua lectione haud sollicitata Hennebergam Dandutis adsignat Pirkheimerus de Locis German. in Schardii Script. Rer. Germ. Tom. I. p. 209. improbante Weinrichio de Primis Tractibus Hennebergensis In-

fi vero Abelium 6.) et de Falkenstein, 7.) eiusdem τούρωνοι siue Τίγγροι erunt *Hermunduri* per aphaeresin duarum priorum syllabarum nati. En tibi ipsa ista verba suo ordine: Κατέχουσι δὲ τῆς Γερμανίας, τὰ μὲν παρὰ τὸν ῥῆγον πλοαμὸν ἀρχόμενος ἀπ' ἀρκίων, οἱ τε Βουσαίηροι οἱ μικροὶ, καὶ οἱ Συγγάμειροι, ὑφ' οὓς οἱ Σούεβοι Λαγγόβαροι εἰ τα ΤΙΓΓΡΟΙ καὶ Ἰγγριάνες, μετὰ δὲ τὸν ῥῆγου καὶ τῶν ἀκυνόβατων ὄρεων. Et paucis interiectis: Πάλιν ἀπ' ἀνατολῶν μὲν τῶν αὐνοβαίων ὄρεων οἰκουσιν ὑπὲρ τοὺς Συνήτους Κασούαργοι' εἰ τα Νεοτερέανες' εἰ τα ΔΑΝΔΟΪΤΟΙ' ὑφ' οὓς ΤΟΥΡΩΝΟΙ καὶ Μαριούγγοι' ὑπὸ δὲ τοὺς Καμαντούς, Χάτται καὶ Τούβαντοι.

§. V.

Quoniam in Tabula THEODOSIANA, 1.) quae vulgo PEV-
TINGERIANA inscribitur, 2.) ultra Danubium in Germania magna
legitur DVR exefis literis antecedentibus et consequentibus; 3.)
Bertio 4.) non dubium est, quin significantur *Hermunduri*.

Ita vero hoc nomen adhuc imperante Theodosio 5.) circa
annum cccclxxx. superstes fuerit,

colis et Pagis p. 4. seqq. Osterlandi-
am vero Albinus Meish. Landts
Chron. Tit. III. p. 46.

6.) In Antiquitat. German. et
Saxon. Lib. I. Cap. II. §. 23. p. 426.

7.) In Antiquitat. et Memorabil.
Nordgau. Vet. P. I. Cap. I. §. III.
p. 7.

§. V. 1.) In Operibus Velferi
p. 742.

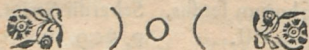
2.) Cuius causam adtulit Cl. Lot-
terus peculiari disputatione Lipsiae
A. MDCCCXXXII. habita.

3.) An et in genuino exemplo, quod
Bibliotheca Vindobonensis Caesarea
custodit, adfirmare nequeo, quia

non dum mihi comparavi pretiosissi-
mum opus inde a Generosissimo
Francisco Christophoro a Scheyb
procuratum nuperrime communi ad-
plausu.

4.) *Rer. German. Lib. I. Cap.
XXIII. in Velferi Opus p. 783. trans-
scripto.*

5.) Cuius seculo vindicarunt hanc
membranam pedem Germanicum
fere latam et viginti duo longam
iam olim Velferus in Praefatione ad
eam tabulam Oper. p. 713. Lotte-
rus de Tabula Pentingeriana Cap. VIII.
p. 20. et nuperrime Gen. a Scheyb
Prolegom. Cap. II.

46 4473

1018

ULB Halle

3

006 302 904

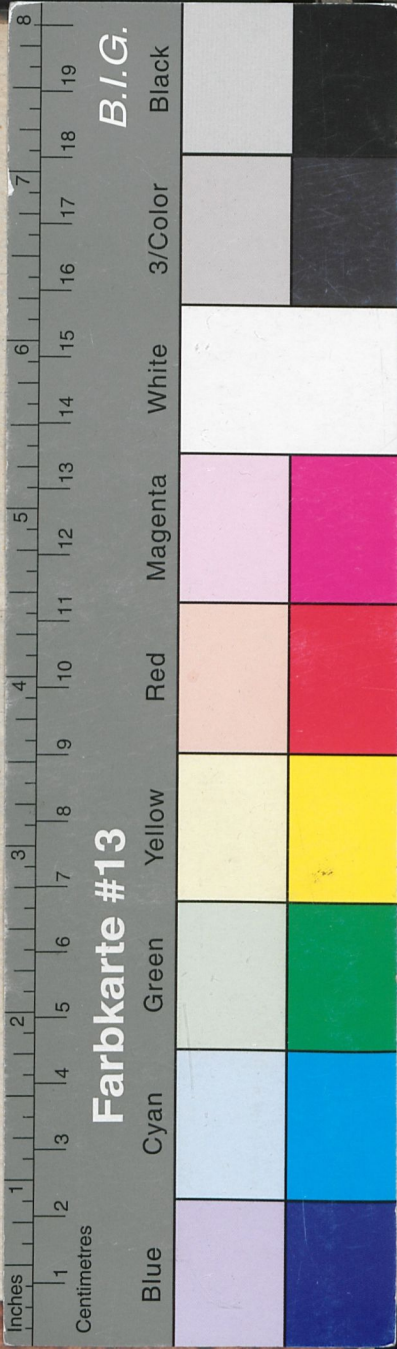
21

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. I

VT. AD
SERENISSIMORVM. CLEMENTISSIMORVM. Q
FRIDERICORVM
NOSTRORVM
DIEM. NOMINALEM
D. V. MART. MDCCCLIII
IN. ILLVSTRI. CVRIANO
ADOLESCENTI. BONAE. INDOLIS
CAROLO. FRIDERICO. KIRSCHNERO
NEMMERSDORFFRANCO
CARMINE. VERNACVLO
NOMINVM. PRINCIPVM. IN. FASTIS. CORVSCANTIVM
RATIONES. REDDENTI
CELEBRANDVM
CVRIAE. PROCERES. CIVES. Q

RITE. INVITET
EIVSDEM. RECTOR
PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS
A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIVS
BRANDENBVRGOFRANCONICAE. CRIMINALIS
CONSTITVTIONIS. FATA
POST. ILLVM. RECENSITVRVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDRAEAE. HETSCHELII
GYMN. TYP